

Gids voor onderzoeksvisitaties volgens het BKO

Format voor visitatierapporten, handreiking voor zelfevaluaties en toetsingskader van de CEKO

Author(s)

Bal, Kees; Clement, Christine; van Hattum-Janssen, Natascha; ter Horst, Arjan; van Loo, Marjet; Rijckborst, Daniël; van Vliet, Harry; Vonk, Frank

Publication date

2023

Document Version

Final published version

License

CC BY-NC

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Bal, K., Clement, C., van Hattum-Janssen, N., ter Horst, A., van Loo, M., Rijckborst, D., van Vliet, H., & Vonk, F. (2023). *Gids voor onderzoeksvisitaties volgens het BKO: Format voor visitatierapporten, handreiking voor zelfevaluaties en toetsingskader van de CEKO*. Vereniging Hogescholen.

<https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/praktijk-en-onderzoek/artikelen/gids-voor-onderzoeksvisitaties-volgens-het-bko>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact/questions>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Gids voor onderzoeksvisitaties volgens het BKO

Format voor visitatierapporten, handreiking voor
zelfevaluaties en toetsingskader van de CEKO

Door werkgroep Handreiking BKO 2023-2028

Juli 2023

Vereniging Hogescholen

Werkgroep Handreiking BKO 2023-2028

- Kees Bal (HZ University of Applied Sciences)
- Christine Clement (Hogeschool Rotterdam)
- Natascha van Hattum-Janssen (Saxion)
- Arjan ter Horst (Aeres Hogeschool)
- Marjet van Loo (Fontys)
- Daniël Rijckborst (Avans Hogeschool)
- Harry van Vliet (Hogeschool van Amsterdam)
- Frank Vonk (HAN University of Applied Sciences)

Lijst van afkortingen

BKO	Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek
CEKO	Commissie Evaluatie Kwaliteitszorg Onderzoek
CvB	College van Bestuur
LNKO	Landelijk Netwerk Kwaliteitszorg Onderzoek
NGWI	Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit
VBI	Visiterende en Beoordelende Instantie
VH	Vereniging Hogescholen

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Toelichting BKO	5
3	Vorbereidingstraject	7
3.1	Overzicht visitatieproces	7
3.2	Interne stakeholders	9
3.2.1	College van Bestuur	9
3.2.2	Onderzoekseenheid	9
3.2.3	Medewerker kwaliteitszorg onderzoek	10
4	Samenstelling visitatiepanel	11
5	Zelfevaluatie	12
5.1	Inleiding	12
5.2	Algemene adviezen voor de zelfevaluatie	12
5.3	Checklists per standaard	13
5.3.1	Standaard 1	13
5.3.2	Standaard 2	13
5.3.3	Standaard 3	14
5.3.4	Standaard 4	14
6	Visitatierapport	16
7	Bestuurlijke reactie	18
	Bijlagen	19
	Bijlage 1 - Stappenplan visitatietraject	20
	Bijlage 2 - Indeling visitatierapport	21
	Bijlage 3 - Toetsingskader CEKO	24

1 Inleiding

Praktijkgericht onderzoek aan hogescholen kent een grote diversiteit aan onderwerpen, aanpakken en uitvoering. Het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) heeft tot doel om een gezamenlijk gesprek te kunnen voeren over de ontwikkeling van praktijkgericht onderzoek. Hiertoe reikt het protocol een beoordelingskader aan met vier thema's: profiel, impact, organisatie en kwaliteit. Het gesprek is gericht op de verdere ontwikkeling van het onderzoek, zowel van individuele onderzoekseenheden als van praktijkgericht onderzoek als landelijk geheel. Een aantal samenhangende essentiële kenmerken van het kader, die daarmee de basis vormen voor het gesprek en de uiteindelijke beoordeling, zijn:

- Ontwikkelingsgericht: hierbij gaat het om het continue proces van veranderingen in het praktijkgericht onderzoek te plaatsen in historisch perspectief en het gebruiken van een waarderende benadering die gebruik maakt van wat goed gaat en niet verder gaat met wat niet blijkt te werken.
- Formatief: hierbij gaat het om reflectief handelen op het continue proces van veranderingen, ter lering en verbetering.
- Contextueel: hierbij gaat het om het laten doorklinken en tot zijn recht laten komen van de context waarin het praktijkgericht onderzoek plaatsvindt.
- Praktijkgericht: hierbij gaat het om vraagstellingen die komen vanuit de beroepspraktijk.

In het BKO is aan het Landelijk Netwerk Kwaliteitszorg Onderzoek (LNKO) twee opdrachten gegeven, namelijk: het opstellen van een handreiking voor een zelfevaluatie én het opstellen van een handreiking voor een visitatierapport. Binnen een werkgroep van het LNKO zijn deze opdrachten opgepakt en uitgewerkt in dit document. Daarbij is de handreiking voor het visitatierapport opgesteld in samenspraak met de CEKO.

Het doel van deze gids is om degenen die betrokken zijn bij het visitatietraject concrete tips en adviezen te geven voor de verschillende onderdelen in dit traject. Deze tips en adviezen zijn verzameld op basis van de ervaringen en evaluaties van vele voorgaande onderzoeksvisitaties in diverse instellingen. Voor het format van de zelfevaluatie gaat het om suggesties en is er een grote mate van vormvrijheid. Wat het format van het visitatierapport betreft, heeft de CEKO een sterke voorkeur voor het gebruik ervan.

Hoofdstuk 2 geeft een korte toelichting op het huidige BKO en beschrijft de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie. Het BKO is de basis voor de visitaties en wordt verondersteld bekend te zijn. Deze handreiking geeft, in aanvulling op het BKO, handvatten voor het werken met het protocol.

In hoofdstuk 3 worden de stappen in het visitatieproces weergegeven en staan enkele aandachtspunten voor de voorbereiding op de visitatie. Dit hoofdstuk belicht ook de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokkenen voor het hele visitatietraject, te weten CvB, de onderzoekseenheid en kwaliteitszorgmedewerker en/of -adviseur.

De aandachtspunten voor de samenstelling van het visitatiepanel worden in hoofdstuk 4 toegelicht.

De laatste drie hoofdstukken geven adviezen en richtlijnen voor de drie documenten die als onderdeel van het visitatietraject worden geschreven, respectievelijk voor de zelfevaluatie in hoofdstuk 5, het visitatierapport in hoofdstuk 6 en de bestuurlijke reactie in hoofdstuk 7.

2 Toelichting BKO

Sinds 2007 zijn hogescholen zelf verantwoordelijk voor de controle op de kwaliteit (szorg) van hun praktijkgericht onderzoek. Op landelijk niveau is afgesproken dat externe visitatiepanels periodiek de kwaliteit van het onderzoek en de kwaliteitszorg beoordelen. De kaders voor de externe visitaties zijn vastgelegd in het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2023-2028¹ (BKO).

Volgens het BKO dienen alle onderzoekseenheden bij hogescholen éénmaal per zes jaar te worden gevisiteerd. De hogescholen organiseren deze visitaties zelf. De landelijke Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek (CEKO) van de Vereniging Hogescholen ziet toe op de uitvoering van visitaties van de afzonderlijke onderzoekseenheden en gaat na of deze conform het BKO worden uitgevoerd en of de hogescholen opvolging geven aan de aanbevelingen die voortkomen uit de visitaties.

De belangrijkste wijzigingen in het nieuwe BKO:

1. Standaard 1 is aangescherpt en stuurt meer aan op gezamenlijkheid tussen onderzoeksgroepen binnen een onderzoekseenheid (gezamenlijke missie, visie, doelen, strategie en indicatoren). Hogescholen dienen heel bewust aan te geven wat een onderzoekseenheid is en wat onderzoeksgroepen binnen die eenheid bindt.
2. Standaard 5² is niet meer als zelfstandige standaard geformuleerd, maar geïncorporeerd in de andere standaarden. Er zijn nu vier standaarden. Deze vier standaarden zijn in het nieuwe BKO op punten aangescherpt in de formulering. Tevens is de volgorde aangepast. Door het thema van doorwerking direct te laten volgen op standaard 1 rond profiel en onderzoeksprogramma is er een meer logische verhaallijn van ambities en de opbrengsten daarvan gerealiseerd.
3. De eisen voor panelsamenstelling zijn aangescherpt met 'ervaring en deskundigheid op het gebied van kwaliteitszorg ten behoeve van praktijkgericht onderzoek'.
4. Er is een driepuntsbeoordelingsschaal (onvoldoende, voldoende en excellent) in plaats van een vierpuntsbeoordelingsschaal (onvoldoende, voldoende, goed en excellent). In principe is de beoordeling onvoldoende of voldoende. In uitzonderlijke gevallen kan het panel ertoe besluiten de beoordeling excellent toe te kennen als waardering van de bijzondere prestatie op de desbetreffende standaard.
5. Er wordt meer teruggekeken en gereflecteerd op de ontwikkeling van de onderzoekseenheid in vergelijking met de eerdere beoordeling volgens het BKO 2016-2022.
6. In dit BKO blijft de rol van de CEKO bestaan om de goede uitvoering van het BKO te monitoren. De CEKO zal echter minder op afstand opereren, maar krijgt een grotere adviesrol. De onafhankelijkheid van de CEKO wordt mede geborgd door een voorzitter en secretaris die niet werkzaam zijn bij een hogeschool.

De onderzoekseenheid is leidend bij het inrichten van visitaties. Expliciete aandacht voor de grondslag van de vorming van de onderzoekseenheid is dan ook wenselijk. De

¹ <https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/praktijk-en-onderzoek/artikelen/brancheprotocol-onderzoek-2023-2028>

² 'De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.'

tips en adviezen in deze handreiking voor de zelfevaluatie en het visitatierapport gaan hier verder op in.

3 Voorbereidingstraject

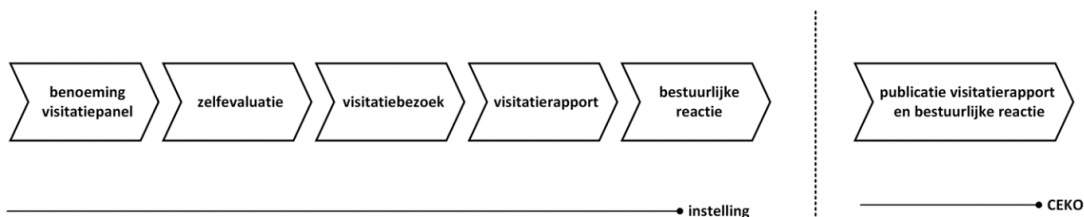
3.1 Overzicht visitatieproces

Het doel van het visitatieproces van onderzoekseenheden is tweeledig, namelijk:

1. De beoordeling van de kwaliteit van het onderzoek over de afgelopen periode (tot 6 jaar geleden);
2. De ontwikkeling en verbetering van de kwaliteit van het onderzoek gedurende de looptijd na de visitatie (voor de komende 6 jaar).

In de voorbereiding op een visitatie is, mede met het oog op verantwoording richting het panel, een heldere vaststelling van de onderzoekseenheid van belang. Hoe is deze tot stand gekomen en welke overwegingen gebruikt de instelling om te komen tot een onderzoekseenheid. Dit zegt het BKO over de onderzoekseenheid:

Een onderzoekseenheid wordt globaal omschreven als: een samenhangende groep onderzoekers die vanuit een gezamenlijke missie hun onderzoek verrichten; zoals lectoraten, onderzoeksgroepen of kenniscentra. (Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2023-2028, p. 6) In Figuur 1 worden de stappen in het visitatietraject op hoofdlijnen weergegeven en hierna toegelicht.

Ruimschoots voor de visitatie, is aandacht voor het vaststellen van basis- en keuze-indicatoren relevant. In het proces om tot basis- en keuze-indicatoren te komen en hierover te rapporteren is het raadzaam het volgende in gedachten te houden:

- Zorg ervoor dat de indicatoren goed aansluiten bij en een goede doorvertaling zijn van de ambities en/of doelstellingen van de onderzoekseenheid. Check of er voor iedere ambitie of doelstelling tenminste één indicator is geformuleerd, en zorg dat de vastgestelde indicatoren een duidelijke relatie hebben met de ambities en/of doelstellingen.
- Zorg ervoor dat de kenmerken van het betreffende onderzoeksdomein (creatieve industrie, zorg, techniek, etc.) goed tot hun recht komen bij het kiezen en presenteren van indicatoren zodat de ontwikkelingen van het onderzoek te duiden zijn vanuit de context waarin het plaatsvindt.
- Let goed op dat de verschillende doelgroepen goed aan bod komen tijdens de visitatie, of beargumenteer waarom een doelgroep minder of meer aandacht krijgt.
- De opbrengsten van praktijkgericht onderzoek zijn divers. Check of deze diversiteit goed tot uiting komt in de indicatoren, bij het aantonen van de doorwerking.

- Let op dat het niet alleen gaat over inspanningen (geld, inzet van mensen, activiteiten), maar ook en vooral over het effect van de inspanningen (Wordt het gebruikt? Is er iets veranderd?).
- Indicatoren kunnen kwantitatief en kwalitatief zijn.
- Een eventuele norm die aan een indicator wordt verbonden bepaalt de hogeschool cq. onderzoekseenheid zelf.
- Er zijn verschillende manieren om data te verzamelen voor indicatoren. Bepaal dit van tevoren en maak vooral naar visitatiepanels duidelijk hoe dit is gedaan.
- Er zijn kwaliteitscriteria om ‘goede’ indicatoren te identificeren. Gebruik deze kwaliteitscriteria bij het kiezen van indicatoren.³

De benoeming van het visitatiepanel: De eerste belangrijke stap is de benoeming van een visitatiepanel. Het panel bestaat uit onafhankelijke deskundigen die de kwaliteit van het onderzoek, dat bij de onderzoekseenheid plaatsvindt, toetst aan de vier standaarden van het BKO 2023-2028 en aanbevelingen doet ter verdere ontwikkeling en verbetering van de eenheid. Desgewenst kan nog een aanvullende opdracht met ontwikkelvragen meegegeven worden aan het panel. Het volgende hoofdstuk gaat verder in op de samenstelling van het panel.

De zelfevaluatie (zie hoofdstuk 5): Voordat het visitatiepanel de onderzoekseenheid op locatie bezoekt, stelt de onderzoekseenheid een zelfevaluatie op, waarin zij de kwaliteit en de kwaliteitszorg van het onderzoek kritisch beschouwt. Het visitatiepanel gebruikt deze zelfevaluatie om zich voorafgaand aan het visitatiebezoek een beeld te vormen van de onderzoekseenheid en de kwaliteit op het niveau van de standaarden, opdat er tijdens het visitatiebezoek zoveel mogelijk ruimte is om de diepte in te gaan. Geadviseerd wordt om ruimschoots van tevoren te starten met de zelfevaluatie (voor adviezen zie hoofdstuk 5). Zo mogelijk direct vanaf het moment dat helder is uit welke eenheden de te beoordelen onderzoekseenheid bestaat en wat de onderlinge samenhang is tussen deze eenheden.

Het visitatiebezoek: Tijdens het visitatiebezoek wordt het visitatiepanel in staat gesteld om in een reeks interacties met medewerkers en andere betrokkenen van de onderzoekseenheid van gedachten te wisselen, met als doel een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van en de ontwikkeling van/ambities voor het onderzoek en zo tot de uiteindelijke beoordeling te komen en stimulans voor verdere ontwikkeling.

Het visitatierapport: Op basis van de informatie die het panel heeft opgedaan vanuit de zelfevaluatie, onderliggende documenten en gesprekken tijdens het visitatiebezoek schrijft het panel een, op zichzelf leesbaar, visitatierapport. Daarin doet zij verslag van haar bevindingen en wordt per standaard een onderbouwd oordeel weergegeven: onvoldoende, voldoende of excellent. Het panel geeft tevens een onderbouwd eindoordeel. In een afzonderlijke paragraaf neemt het panel de belangrijkste aanbevelingen op voor verdere verbetering van de kwaliteit van het onderzoek en de organisatie van de onderzoekseenheid.

De bestuurlijke reactie: Gebaseerd op de conclusies en aanbevelingen van het visitatiepanel, beschrijven de bestuurlijk verantwoordelijken in een bestuurlijke reactie hoe de beoogde opvolging eruitziet en wat de mogelijke gevolgen zijn voor het kwaliteitszorgsysteem onderzoek van de hogeschool. De bestuurlijke reactie vergezelt het visitatierapport en wordt verzonden naar de CEKO.

³ Kijk op www.doorwerking-hbo-onderzoek.nl

De publicatie van visitatierapport en bestuurlijke reactie: De Vereniging Hogescholen publiceert alle visitatierapporten en bijbehorende bestuurlijke reacties op haar website in het kader van transparantie en verantwoording.

Een gedetailleerd overzicht van het visitatieproces is te vinden in Bijlage 1.

3.2 Interne stakeholders

Voor een goed verloop van het visitatieproces en omwille van de continuïteit verdient het aanbeveling om het proces projectmatig aan te pakken en intern een duidelijke rolverdeling af te spreken.

Bij het proces zijn verschillende interne stakeholders betrokken, namelijk:

- het College van Bestuur
- de onderzoekseenheid
- de centrale en/of decentrale beleidsadviseurs en/of (beleids)medewerkers kwaliteitszorg onderzoek

De rollen en verantwoordelijkheden van deze betrokkenen worden hieronder beschreven.

3.2.1 College van Bestuur

De betrokkenheid van het CvB gedurende het gehele traject is gewenst. De kwaliteit van onderzoek hangt immers niet alleen af van lectoren en onderzoekers. Het CvB heeft onder meer invloed op de kwaliteit van onderzoek via algemeen onderzoeks- en kwaliteitsbeleid en via de inzet van mensen en allocatie van middelen voor onderzoek. Idealiter is het CvB daarom bij het gehele traject betrokken.

Het CvB is in ieder geval eindverantwoordelijk voor:

- het bepalen van de onderzoekseenheden, inclusief de afbakening en de overwegingen die daarvoor worden gebruikt;
- de hogeschoolbrede meerjarenplanning van de onderzoeksvisitaties;
- het vaststellen van de leden van het visitatiepanel en hun onafhankelijkheid (evt. in afstemming met de visiterende en beoordelende instanties (VBI's) en de inhoudelijke en kwaliteitszorgexpertise);
- het verlenen van de opdracht tot visitatie;
- het vaststellen van de zelfevaluatie;
- het opleveren van een bestuurlijke reactie op het visitatierapport;
- het versturen van het visitatierapport en de bestuurlijke reactie aan de secretaris van de CEKO (ter beoordeling en archivering).

3.2.2 Onderzoekseenheid

De onderzoekseenheid is verantwoordelijk voor:

- het aandragen van panelleden;
- het opstellen en aanleveren van de zelfevaluatie;
- de voorbereiding en de uitvoering van het visitatiebezoek;
- de reactie op feitelijke onjuistheden in het concept visitatierapport.

3.23 Medewerker kwaliteitszorg onderzoek

Veel hogescholen hebben een centrale (staf-)afdeling waaronder kwaliteitszorg onderzoek valt. In veel gevallen kan een decentrale beleidsadviseur of -medewerker worden ingeschakeld om de onderzoekseenheid te ondersteunen bij de voorbereiding van de visitatie. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in de vorm van projectleiderschap voor een visitatie.

4 Samenstelling visitatiepanel

Het BKO geeft in sectie 2.4 heldere aanwijzingen voor de samenstelling van het visitatiepanel. Het is van belang dat de drie doorwerkingsgebieden (beroepspraktijk, kennisdomein en onderwijs en professionalisering) in de gezamenlijke leden van het panel aanwezig zijn. Ook expertise en ervaring op het gebied van kwaliteitszorg praktijkgericht onderzoek moet aanwezig zijn in het panel.

De volgende checklist dient voor elk van de punten tenminste voor een van de panelleden van toepassing te zijn:

- Het panellid kent (een deel van) de beroepspraktijk van binnenuit en heeft zicht op relevante en toegevoegde waarde van (resultaten uit) het praktijkgericht onderzoek van de te visiteren onderzoekseenheid.
- Het panellid heeft expertise op het gebied van praktijkgericht onderzoek op een gebied dat overlapt met of grenst aan de te visiteren onderzoekseenheid.
- Het panellid is goed ingevoerd in de methoden van onderzoek die gebruikt worden in de te visiteren onderzoekseenheid.
- Het panellid heeft expertise op het gebied van het (Ad, bachelor en master) onderwijs dat verbonden is aan de te visiteren onderzoekseenheid.
- Het panellid heeft expertise op het gebied van scholing en professionalisering van docenten in het hbo en de rol van praktijkgericht onderzoek daarin.
- Het panellid kan het onderzoek van de te visiteren eenheid plaatsen in een internationale context.
- Het panellid is bekend met actuele ontwikkelingen in het vakgebied van de te visiteren onderzoekseenheid of een nauw daaraan verwante vakgebied.
- Het panellid heeft expertise op het gebied van kwaliteitszorg voor praktijkgericht onderzoek.

Om deze reden is het van belang dat alle leden van het panel relevante informatie verstrekken die in een kort cv wordt toegevoegd als losse bijlage bij het visitatierapport, zodat bovenstaande punten door de CEKO geverifieerd kunnen worden. In deze bijlage staat een tabel waarin de expertise van de leden van het visitatiepanel schematisch wordt weergegeven. Het korte cv verduidelijkt welke relevante expertise een panellid toevoegt aan het visitatiepanel (zie tabel in bijlage van deze handreiking).

Alle panelleden dienen, evenals de secretaris, de onafhankelijkheidsverklaring te tekenen. Deze worden gebundeld en – in verband met de AVG – als los bestand bij het visitatierapport en de bestuurlijke reactie aangeboden aan de CEKO.

5 Zelfevaluatie

5.1 Inleiding

De zelfevaluatie is zelfstandig leesbaar. Hierin toont de onderzoekseenheid aan te voldoen aan de vier standaarden zoals beschreven in het BKO. Voor elke standaard geeft de onderzoekseenheid inzicht in de ontwikkeling in de voorgaande jaren, actuele stand van zaken en reflecteert daarop. De onderzoekseenheid maakt hierbij gebruik van basis- en keuze-indicatoren. Het panel gebruikt deze om de onderzoekseenheid te beoordelen. De vorm van de zelfevaluatie ligt niet vast. Het kan een zelfevaluatierapport zijn, maar ook meer gebaseerd zijn op andere typen media. .

Dit hoofdstuk doet suggesties voor onderzoekseenheden die aan de slag gaan met de zelfevaluatie. Deze zijn verkregen uit ervaring met vele visitaties, waarin beleidsadviseurs onderzoek samen met de onderzoekseenheden nagedacht hebben over hoe zo goed mogelijk handen en voeten kan worden gegeven aan de (wat compact opgeschreven) standaarden uit het BKO. De informatie in dit hoofdstuk is daarom niet zozeer een checklist, maar eerder een lijst van tips waaruit naar eigen wens en behoefte kan worden geput bij het schrijven van de zelfevaluatie.

Na een aantal algemene adviezen volgen checklists per standaard, inclusief hulpvragen, om het schrijfproces te ondersteunen.

5.2 Algemene adviezen voor de zelfevaluatie

- **Introductie:** het is goed om hierin ook het totstandkomingsproces van de zelfevaluatie, inclusief de werkwijze en betrokkenen, te duiden.
- **Historische inleiding:** uit de zelfevaluatie wordt bondig duidelijk wat de historie van de onderzoekseenheid is. Bijvoorbeeld welke ontwikkelingen, inclusief koerswijzigingen, naamswijzigingen, samenvoegingen, splitsingen en organisatorische inbedding (organogram) heeft de onderzoekseenheid in de afgelopen periode doorgemaakt? (Dit kan eventueel ook onder standaard 1).
- **Grondslag onderzoekseenheid:** wat is de organisatiegrondslag voor de onderzoekseenheid? Hoe heeft de instelling onderzoekseenheden gedefinieerd? Op basis waarvan vormen lectoraten samen een onderzoekseenheid? Het helpt de lezer van de zelfevaluatie om dit al vroeg in het rapport uit te leggen.
- **Maatregelen naar aanleiding van vorige evaluatie:** dit onderdeel is belangrijk voor de continuïteit van de kwaliteitszorg. Geef bijvoorbeeld per standaard aan wat de uitkomsten waren van de vorige visitatie en eventuele interne audits ('midterm reviews'), welke aanbevelingen zijn daaruit voortgekomen en welke verbetermaatregelen genomen, zijn de aanbevelingen opgevolgd of is gekozen voor andere oplossingen?
- **Maak een indeling per standaard:** dit maakt het voor iedereen overzichtelijk. Ga na of alle criteria aandacht krijgen.
- **Maak gebruik van visuele presentatie van gegevens, zoals samenvattende figuren en tabellen:** Deze worden veelal overgenomen in het visitatierapport van het panel en maken bepaalde informatie (zoals groei) inzichtelijker. Maak daarbij de afweging of tabellen en figuren eventueel beter in de bijlagen passen voor de leesbaarheid.

- **Voorbeelden:** waar mogelijk bevat de zelfevaluatie voorbeelden ter illustratie en als input voor het visitatierapport. Voeg aansprekende voorbeelden toe, die evidentie of duidelijkheid geven voor wat aangetoond moet worden. Ook het concreet benoemen van situaties en acties helpt enorm om een goed beeld te schetsen van de praktijk (beleidstaal en algemeenheden maken het abstract).
- **Samenvatting:** Het is nuttig om elke standaard kort samen te vatten en bijvoorbeeld de eigen sterke en ontwikkelingspunten ten aanzien van de besproken standaard, en eventuele acties en prioriteiten voor de komende tijd te benoemen. Indien er in de aanloop naar de visitatie een SWOT-analyse is gedaan door de onderzoekseenheid kan deze gebruikt worden om te bezien of de observaties in de zelfevaluatie de lading dekken.
- **Lijst van bijlages bij de zelfevaluatie:** Zorg voor een overzichtelijke verwijzingsystematiek naar onderliggende documenten. Er wordt vaak gebruikt gemaakt van een speciale folder waarin deze allemaal digitaal staan en waar het panel ook toegang toe heeft, al dan niet via een directe link. In de zelfevaluatie kan dan volstaan worden met een lijst van bijlages. Voeg aan de zelfevaluatie niet al te veel bijlages toe.

5.3 Checklists per standaard

5.3.1 Standaard 1

De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma.

- Onderzoeksprogramma:** Hoe blijkt dat het onderzoeksprogramma sterk en ambitieus is? Zijn er onderzoeks- of themalijnen en zo ja, zijn deze helder en onderscheidend?
- Onderzoeksprofiel:** Heeft de onderzoekseenheid een missie en visie benoemd? Wat is de samenhang tussen de onderzoeksvisie van de onderzoekseenheid en die van de hogeschool? Is er draagvlak voor de visie bij de interne en externe stakeholders?
- Doelen en indicatoren:** Wordt de vraag “Hoe hebben we ons ontwikkeld?” geëxpliciteerd en desgewenst gekoppeld aan hierbij passende streefwaarden (bijvoorbeeld op het niveau van instituut, niveau van onderzoekseenheid, op niveau van onderzoekslijn)? Hoe worden de keuze-indicatoren gedefinieerd en welke ontwikkeling laat de eenheid zien op deze indicatoren (illustreer bijvoorbeeld met tabel en/of figuur)?
- Verbeteracties:** Is er een verbeterplan naar aanleiding van eerdere visitaties/audits opgesteld met concrete verbeteracties en/of is deze opgenomen in de P&C-kwaliteitscyclus?

5.3.2 Standaard 2

De onderzoekseenheid maakt zichtbaar wat de bijdrage is aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk en de bredere samenleving, het onderwijs en het onderzoeksdomein.⁴

Deze standaard leent zich bij uitstek voor illustratie met representatieve casussen. Infographics, tabellen, narratieven, casuïstiek, testimonials en dergelijke ondersteunen het aantonen van de bijdrage op de doorwerkingsgebieden. Binnen de eenheid kunnen er kleurverschillen zijn. De relatie tussen de gepresenteerde

⁴ Via de website www.doorwerking-hbo-onderzoek.nl is veel informatie te vinden over het zichtbaar maken van de bijdrage van praktijkgericht onderzoek.

informatie en de basis- en keuze-indicatoren moet helder zijn. Dit kan onder ander door gebruik te maken van 'showcases' die laten zien hoe in een concreet geval doorwerking is bereikt.

- Algemeen:** In dit hoofdstuk wordt de zichtbaarheid (van de opbrengsten) van de onderzoekseenheid aangetoond en kan wederom gebruik worden gemaakt van de indicatoren uit standaard 1.
- Doorwerking naar beroepspraktijk en de bredere samenleving:** Is werkveld- en/of stakeholdertevredenheid gemeten of zijn andere evaluaties vastgelegd? Zijn er structurele en langdurige samenwerkingsverbanden met het werkveld?
- Doorwerking naar het onderwijs:** Is docent- en studenttevredenheid gemeten? Welke aantallen docenten/studenten nemen deel aan onderzoeksactiviteiten? Denk aan activiteiten als lessen, begeleiding, afstuderen, minoren, living labs. Zijn lectoren of onderzoeksmanagers/-coördinatoren lid van het managementteam van opleidingen? Zijn lectoren en/of docentonderzoekers verbonden aan curriculumcommissies?
- Kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein:** Beschrijf goede voorbeelden van duurzame samenwerkingen en projecten met kennisinstellingen. Benoem bijvoorbeeld peer-reviewed artikelen, vakpublicaties, bijdragen aan (inter)nationale congressen, het begeleiden van promotieonderzoek en het uitvoeren van projecten met wetenschappelijke partners in (inter)nationale netwerken. Denk verder aan toegekende subsidies, reviews of inkomsten uit patenten of licenties, wetenschappelijke prijzen, gevraagd worden voor wetenschappelijke adviesraden/redacties, als spreker, expert, consultant, etc.

5.33 Standaard 3

Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek. Deze standaard betreft de kwaliteit van het onderzoekproces.

- Praktisch relevant:** Hoe divers zijn de onderzoeksproducten en sluiten zij goed aan op context, thematiek en aanpak van de betreffende onderzoeksprojecten? Gebruiken de stakeholders deze producten ook?
- Kwaliteit onderzoek en geëxpliciteerde standaarden:** Sluiten de gebruikte onderzoeksmethodes aan bij de kennisbases en gangbare methoden vanuit de betrokken disciplines? Worden de principes van de NGWI opgevolgd (eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid)?
- Kwaliteitsevaluaties:** Beschrijf het kwaliteitszorgsysteem: is er een kwaliteitsrichtlijn en hoe is/wordt deze geïmplementeerd? Zijn er eigen kwaliteitscriteria voor praktijkgericht onderzoek geëxpliciteerd? Hoe wordt de kwaliteit van het onderzoek verder geborgd? (Bijvoorbeeld learning community, Ethische Commissie, personeelsbeleid, peer review, certificering).
- Open science:** Geef voorbeelden, waar mogelijk. Licht keuzes toe. Heeft de onderzoekseenheid een bepaalde visie op open science, waaronder open access, en sluit dit aan op het beleid op instellingsniveau? Bekijk ook het National Plan Open Science⁵.

5.34 Standaard 4

De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties, maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

⁵ <https://www.dtls.nl/national-programme-open-science>

- ❑ **Organisatie- en beslisstructuur:** Beschrijving van de interne organisatie van instituut en onderzoekseenheid (verwijs eventueel naar het inleidend hoofdstuk). Wie rapporteert aan wie? Wie is waar verantwoordelijk voor? Hoe vindt afstemming plaats en hoe vaak? Hoe is de samenwerking tussen onderwijs, onderzoek en praktijk georganiseerd? Wat is de samenhang binnen het totale portfolio van de onderzoekseenheid?
- ❑ **Personeel:** Hoeveel fte en hoeveel personen zijn in totaal werkzaam voor de onderzoekseenheid (lectoren, docent-onderzoekers, postdocs, promovendi, PD's ondersteuners)? Hoeveel personen zijn gepromoveerd? Is er een professionaliseringsaanbod en een promotiebeleid?
- ❑ **Middelen:** toon eerste, tweede en derde geldstroom. Hoe zijn de verhoudingen tussen de verschillende stromen en zijn hier bijzonderheden of bepaalde trends zichtbaar? Worden hierin bewuste keuzes gemaakt en heeft de eenheid een visie op acquisitie of een formele strategie?
- ❑ **Voorzieningen en middelen:** Is er voldoende onderzoeksondersteuning? (Denk aan projectondersteuning, secretariael, kwaliteitszorg, juridisch, subsidieadvies, data infrastructuur, publiceren). Hoe staat het met de huisvesting? Hoe zijn de onderzoeksfaciliteiten (labs, instrumenten, locaties, IT)?
- ❑ **Samenwerkings- en (internationale) netwerken:** Is er een netwerk- of stakeholderanalyse gemaakt van de samenwerkingen en de strategische positie van het kenniscentrum hierin? Wie zijn de partners van de onderzoekseenheid en op welke wijze wordt met hen samengewerkt (geef kengetallen die aard en omvang van deze samenwerkingen verhelderen en daarmee dus verder gaan dan 'groot netwerk')? Wordt er samen met de stakeholders een onderzoeksagenda van de regio ontwikkeld? Is er een visie op de samenwerking met partners en de ontwikkeling van het netwerk?
- ❑ **Evaluatie:** Is er sprake van een kwaliteitscultuur, inclusief een verbeterbeleid en verbetermaatregelen? Hoe is de relatie tussen kwaliteitszorg en de P&C cyclus? Worden de indicatoren voor de eigen doelen en impact als sturingsinstrument ingezet?

6 Visitatierapport

Daar waar de zelfevaluatie een grote vormvrijheid kent, is de structuur voor het visitatierapport eenduidig voor alle te visiteren onderzoekseenheden. Dit stelt de CEKO in staat om op de inhoud van de visitatierapporten in te gaan en deze op eenduidige wijze te beoordelen. Het format van het visitatierapport is opgenomen in Bijlage 2. Onderstaande lijst kan desgewenst gebruikt worden als checklist voor de inhoudelijke invulling tijdens het schrijven van het visitatierapport. Verder is het aan te bevelen kennis te nemen van het toetsingskader dat de CEKO hanteert bij het beoordelen van de visitatierapporten. Dit kader is te vinden in Bijlage 3.

- Managementsamenvatting:** het visitatierapport bevat een managementsamenvatting met daarin onder andere de oordelen op de standaarden, de onderbouwing daarvan en de belangrijkste aanbevelingen.
- Historische inleiding:** in het visitatierapport wordt bondig duidelijk wat de historie van de onderzoekseenheid is. Welke ontwikkelingen, inclusief koerswijzigingen, naamswijzigingen, samenvoegingen, splitsingen (stamboom) en organisatorische inbedding (organogram), heeft de onderzoekseenheid in de afgelopen periode doorgemaakt (standaard 1).
- Maatregelen naar aanleiding van vorige evaluatie:** wat waren de uitkomsten van de vorige visitatie en midterm review, welke aanbevelingen zijn daaruit voortgekomen en welke verbetermaatregelen genomen.
- Beschrijving basis- en keuze-indicatoren:** welke basis- en keuze-indicatoren worden op instellingsniveau en door de onderzoekseenheid gebruikt. Hoe worden deze gedefinieerd? Welke ontwikkeling laat de eenheid zien op deze indicatoren? Tabellen en figuren zijn hierbij nadrukkelijk gewenst.
- Grondslag onderzoekseenheid beschrijven:** wat is de organisatiegrondslag voor de onderzoekseenheid? Hoe heeft de instellingen onderzoekseenheden gedefinieerd? Op basis waarvan vormen lectoraten samen een onderzoekseenheid?
- Overzicht strategische netwerkpartners:** wie zijn de belangrijke partners van de onderzoekseenheid en op welke wijze wordt met ze samengewerkt? Kengetallen die aard en omvang van deze samenwerkingen verhelderen en daarmee dus verder gaan dan alleen de vermelding: 'groot netwerk'.
- Voorbeelden:** waar mogelijk kan geput worden uit de voorbeelden vanuit de zelfevaluatie en de visitatie.
- Beschrijving instellingsbeleid onderzoek:** Besteed aandacht aan de mate van samenhang tussen het onderzoeksprofiel van de onderzoekseenheid en de onderzoeksvisie van de hogeschool. Is er bijvoorbeeld sprake van voldoende focus en massa.
- Oordelen op de standaarden:** het rapport bevat een oordeel voor elke standaard dat overtuigend onderbouwd is en congruentie laat zien tussen oordeel en onderbouwing. Voor een consistente onderbouwing is het aan te bevelen om voldoende concrete voorbeelden op te nemen als dit mogelijk is. De oordelen zijn van toepassing op de onderzoekseenheid als geheel.
- Eindoordeel:** het rapport bevat een eindoordeel dat gebaseerd is op de afzonderlijke oordelen op de standaarden en daar onlosmakelijk mee verbonden is. Het eindoordeel is van toepassing op de onderzoekseenheid als geheel. Het eindoordeel is terdege onderbouwd.
- Aanbevelingen:** het panel geeft, waar relevant, concrete aanbevelingen voor elke standaard en geeft aan voor wie deze relevant zijn: de onderzoekseenheid, de

academie/school/instituut, en het CvB. De aanbevelingen zijn congruent met de oordelen: een excellent oordeel wordt bijvoorbeeld niet gevolgd door een grote reeks aanbevelingen. De aanbevelingen zijn ontwikkelingsgericht en bieden handvatten met betrekking tot wat er concreet verbeterd dient te worden op de verschillende organisatieniveaus.

- ❑ **Lijst van bijlages bij de zelfevaluatie:** het overzicht van de documentatie die aan het panel is aangeleverd.
- ❑ **Panelleden:** de expertise van de panelleden en de relatie met de impactgebieden is helder beschreven. De aanwezige kennis met betrekking tot kwaliteitszorg praktijkgericht onderzoek in het panel is evident. Is de voorzitter technisch of inhoudelijk voorzitter? De onafhankelijkheid van de panelleden wordt aangetoond door de los meegestuurde verklaringen van onafhankelijkheid. Een kort cv, per panellid is aanwezig in de bijlagen van het visitatierapport waarin de relevante functies en ervaringen beschreven zijn. Uit ervaring blijkt dat een cv van circa 250 woorden voldoende is.

Verder is het van belang dat het visitatierapport zelfstandig leesbaar is, zonder raadpleging van de zelfevaluatie of andere documentatie. Daartoe wordt waar nodig geparafraseerd uit de zelfevaluatie en voorziet het visitatierapport in voldoende mate in concrete voorbeelden uit de praktijk van de onderzoekseenheid.

7 Bestuurlijke reactie

Het College van Bestuur (CvB) bespreekt het visitatierapport met de onderzoekseenheid en schrijft een bestuurlijke reactie op het visitatierapport. In deze reactie komen onderstaande punten aan bod.

- ❑ **De opdracht aan het visitatiepanel:** Deze opdracht kan gelaagd zijn met naast de opdracht tot visitatie bijvoorbeeld ook specifieke ontwikkelvragen. Als er sprake is van formele specifieke ontwikkelvragen komt het CvB hier in de bestuurlijke reactie op terug.
- ❑ **Een reflectie op de aanbevelingen:** Met daarin de mate van herkenning en gepastheid van de aanbevelingen gegeven de ontwikkelfase van de onderzoekseenheid. Voeg daarnaast concrete verbeteracties toe die naar aanleiding van de visitatie zullen worden ondernomen. Reflecteer tevens op de mogelijke gevolgen voor het kwaliteitszorgsysteem onderzoek.
- ❑ **Niveaus:** De bestuurlijke reactie heeft niet enkel betrekking op het niveau van de onderzoekseenheid, maar ook op die van de academie/school/instituut (waar van toepassing) en de instelling als geheel.

De bestuurlijke reactie wordt, met het visitatierapport, binnen uiterlijk 12 weken na de visitatiedatum opgestuurd naar de Commissie Evaluatie Kwaliteitszorg Onderzoek (CEKO). Tevens vermeldt de hogeschool in het jaarverslag van de hogeschool welke eenheden geëvalueerd zijn met de hoofdconclusies, aanbevelingen en welke acties er in opvolging daarop zullen worden ondernomen.

Bijlagen

Bijlage 1 - Stappenplan visitatietraject

De onderstaande tabel beschrijft een mogelijk stappenplan voor het visitatietraject van een onderzoekseenheid, gebaseerd op ervaringen van diverse instellingen in de BKO-periode 2016-2022.

Tabel 1. *Doorlooptijd visitatietraject, gebaseerd op: Avans, Leer- en Innovatiecentrum, LNKO, VH (2021), Onderzoeksvisitatie bij Hogescholen. Een praktische handleiding.*

Wat	Wanneer	Wie
Start traject (maken planning en uitvoeren relevante stakeholderevaluaties)	x-12 maanden	Onderzoekseenheid
Bepalen visitatiedatum	Uiterlijk: x-7 maanden	Onderzoekseenheid (stelt voor)
Samenstellen visitatiepanel	Uiterlijk: x-7 maanden	Onderzoekseenheid (draagt voor)
Zelfevaluatie en samenstellen zelfevaluatiedocumentatie	Uiterlijke start: x-6 maanden	Onderzoekseenheid
Vaststelling zelfevaluatie door stuurgroep (?)		Onderzoekseenheid
Goedkeuring zelfevaluatie door College van bestuur		Onderzoekseenheid
Voorafgaande beoordeling visitatiedossier op volledigheid door de panelsecretaris		Onderzoekseenheid
Toesturen zelfevaluatie aan het panel en bepaling van het programma van het visitatiebezoek	Uiterlijk: x-6 weken	Onderzoekseenheid (in overleg met de secretaris)
Vorbereiding visitatiebezoek	Uiterlijk: x-4 weken	Onderzoekseenheid
Visitatiebezoek	x	Onderzoekseenheid en visitatiepanel
Conceptrapport	x+6 weken	Visitatiepanel
Correctie feitelijke onjuistheden	x+8 weken	Onderzoekseenheid
Definitief rapport	x+10 weken	Visitatiepanel (secretaris)
Bestuurlijke reactie	Uiterlijk: x+3 maanden	College van Bestuur (en beleidsadviseur)
Afronding werkzaamheden visitatiepanel	Uiterlijk: X+10 weken	College van Bestuur
Verbeterpunten en aanbevelingen opvolgen en inbrengen in de jaarcyclus		Onderzoekseenheid

Bijlage 2 - Indeling visitatierapport

Max. 10.000 woorden inclusief bijlages

Inleiding

- Naam Hogeschool en onderzoekseenheid
- Namen lectoraten en (associate) lectoren die deel uitmaken van de onderzoekseenheid
- Historie onderzoekseenheid, inclusief vorige visitaties en interne audits en de belangrijkste aanbevelingen daaruit
- Grondslag voor samenstelling van de gevisiteerde onderzoekseenheid
- Onderzoeklijnen
- Eventueel aanvullende ontwikkelvragen aan het visitatiepanel
- Samenstelling visitatiepanel inclusief Tabel 1 (blz. 23), cv's, deskundigheid en onafhankelijkheid
- Werkwijze visitatiepanel

Samenvatting

- Korte omschrijving gevisiteerde eenheid
- Bevindingen per standaard
- Oordelen per standaard
- Aanbevelingen per standaard, waar relevant

Standaard 1

- Bevindingen:
  - Profiel
  - Samenhang met de onderzoeksstrategie van de instelling en andere onderzoekseenheden instelling
  - Intern en extern draagvlak van de onderzoekseenheid
  - Doelen en indicatoren (expliciet vermelden in overzicht, zichtbaar en aantoonbaar)
  - Systematische evaluatie van profiel, programma en mate waarin de deze onderscheidend, relevant, ambitieus en uitdagend zijn voor beroepspraktijk, onderwijs en onderzoeksdomein, gerelateerd aan de ontwikkelingsfase van de eenheid. Reflectie op definitie, gebruik en mogelijke herijking van de gebruikte indicatoren.
  - Opvolging aanbevelingen en verbetering naar aanleiding van vorige visitatie/interne audit
- Oordeel
- Onderbouwing oordeel
- Relevante aanbevelingen op niveau van onderzoekseenheid, instituut / academie / school en instelling

Standaard 2

- Bevindingen:
  - Beroepspraktijk/werkveld
  - Kennisontwikkeling
  - Onderwijs en professionalisering
    - Onderwijs: Bijdrage aan curriculumontwikkeling, ontwikkeling onderwijsmaterialen, begeleiding stage, afstuderen, projectwerk, etc. met focus op toegevoegde waarde van de eenheid voor het onderwijs

- Professionalisering: betreft de docent van de eigen instelling, zowel qua onderzoeksvaardigheden als vakinhoudelijk
- Systematische evaluatie van bijdrage aan de ontwikkelingen van beroepspraktijk en bredere samenleving, onderwijs en onderzoeksdomein
- Opvolging aanbevelingen en verbetering naar aanleiding van vorige visitatie/interne audit
- Oordeel
- Onderbouwing oordeel
- Relevante aanbevelingen op niveau van onderzoekseenheid, instituut / academie / school en instelling

Standaard 3

- Bevindingen:
  - Explicitering van de standaard
  - Implementatie Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit in de onderzoekseenheid
  - Gebruikte onderzoeksmethoden, aard van het onderzoek, kwaliteitscriteria voor voorbereiden en uitvoeren van onderzoek, methodologische kwaliteit
  - Reflectie op open science, waaronder open access en open data
  - Systematische evaluatie van kwaliteit onderzoeksmethoden en processen, zoals peer-review
  - Opvolging aanbevelingen en verbeteringen naar aanleiding van vorige visitatie/interne audit
- Oordeel
- Onderbouwing oordeel
- Relevante aanbevelingen op niveau van onderzoekseenheid, instituut / academie / school en instelling

Standaard 4

- Bevindingen
  - Organisatie: inclusief visueel overzicht van de onderdelen van de onderzoekseenheid en de inbedding ervan in de instelling
  - Mensen: inclusief tabel met inzicht in fte, aantal onderzoekers, expertisegebied, opleidingsniveau (bachelor, master, PhD), aanstellingsomvang per lectoraat
  - Middelen: inclusief tabellen met inzicht in 1e, 2e, en 3e geldstroom, aantal projecten en subsidieverstrekkingen
  - Professionalisering van onderzoekers
  - Interne en externe samenwerkingspartners: inclusief tabellen met regionale/nationale en internationale netwerken en samenwerkingspartners
  - Systematische evaluatie van organisatie, op toekomstbestendigheid en ambities, mensen en middelen, aandacht voor focus – massa, inclusief de managementinformatie die hier inzicht in geeft
  - Opvolging aanbevelingen en verbeteringen naar aanleiding van vorige visitatie/interne audit
- Oordeel
- Onderbouwing oordeel
- Relevante aanbevelingen op niveau van onderzoekseenheid, instituut / academie / school en instelling

Eindoordeel

- Eindoordeel gebaseerd op de afzonderlijke oordelen
- Samenvatting belangrijkste aanbevelingen

Bijlages

- Bijlage dagprogramma visitatiedag
- Bijlage overzicht aangeboden documentatie
- Bijlage beknopte cv's leden visitatiepanel en secretaris inclusief onderstaande tabel. Met behulp van deze cv's moet beoordeeld kunnen worden in hoeverre de gezamenlijke panelleden deskundig zijn voor de beoordeling van alle betrokken lectoraten op de vier standaarden.

Afzonderlijke bijlage (i.v.m. AVG)

- Onafhankelijkheidsverklaringen panelleden

Tabel 2. *Expertise en secretaris*

Naam	Expertise-gebieden	Lectoraten waarbij deze expertise aansluit	Impactgebieden BKO		
			<i>Kennisdomein</i>	<i>Onderwijs en docent-professionalisering</i>	<i>Kwaliteitszorg</i>
<naam>	<opsomming inhoudelijke expertisegebieden>	<opsomming lectoraten>	<ja/nee>	<ja/nee>	<ja/nee>
<naam>	etc.				

Bijlage 3 - Toetsingskader CEKO

Tabel 3. Toetsingskader CEKO

Onderzoekseenheid en hogeschool:					
Beoordeeld door:			Datum:		
criterium		Oordeel ⁶			Opmerkingen
1a	Historie: eens per zes jaar gevisiteerd?	o/v			
1b	Zo ja: teruggerepen op uitkomsten en aanbevelingen eerdere visitaties?	o/v			
1c	Kwaliteit van het visitatieproces	o/v			
2a	Onafhankelijkheid van het panel	o/v			
2b	Deskundigheid van het panel	o/v			
2c	Deskundigheid op kwaliteitszorg	o/v			
3	Standaard 1	1	2	3	De onderzoekseenheid heeft relevant ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma.
	a. Onderzoeksprofiel				
	b. Samenhang hogeschoolbeleid				
	c. In-/extern draagvlak				
	d. Concrete doelen (basis- en keuze-indicatoren) (Zichtbaar en aantoonbaar gemaakt)				
	e. Systematisch evaluatie van onderzoeksprofiel en -programma				
	f. Ontwikkelingsfase van onderzoekseenheid				
	Standaard 2				De onderzoekseenheid maakt zichtbaar wat de bijdrage is aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk en de bredere samenleving, het onderwijs en het onderzoeksdomein.
	a. Doorwerking beroepspraktijk en bredere samenleving waaronder bedrijfsleven, publieke instellingen (profit en non-profit)				
	b. Doorwerking onderwijs en studenten				
	c. Bijdrage kennisontwikkeling betreffende onderzoeksdomein				

⁶ Alle oordelen van de CEKO worden gescoord als onvoldoende of voldoende. Uit de toelichting blijkt als de CEKO een visitatierapport als uitzonderlijk beoordeeld.

1 inhoudelijk oordeel van het visitatiepanel aanwezig

2 een toelichting op de wijze waarop het panel tot het oordeel

3 worden sterke en zwakke punten in concreto als voorbeeld naar voren gebracht

	d. Systematisch evaluatie van doorwerking en beschrijving instrumentarium daarvoor				
	Standaard 3				Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.
	a. Geëxpliciteerde standaard?				
	b. Implementatie gedragscode				
	c. Reflectie op open Science (open access en open data)				
	d. Systematisch evaluatie van methodologische kwaliteit onderzoek waaronder versterken peer reviews				
	Standaard 4				De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties, maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.
	a. Organisatie van de eenheid (ondersteunend aan uitvoering en borging onderzoeksprogramma in relatie tot doelen en ontwikkelingsfase bij standaard 1)				
	b. Mensen, middelen en professionaliteit (kwantitatief en kwalitatief)				
	c. Interne en externe samenwerkingsverbanden (inter)nationaal				
	d. Systematisch evaluatie van organisatie, mensen en middelen (bijv. fundingstrategie) op toekomstbestendigheid, evaluaties van ambities in standaard 1				
4	Concrete en uitvoerbare aanbevelingen per standaard?				
5a	Aanbevelingen voor de onderzoekseenheid/ cluster/ en de hogeschool?				
5b	Indien van toepassing: per Instituut/academie				
6	Advies richting hogeschool omtrent (verbetering) kwaliteitszorg				
7a	Algemene punten uit CvB reactie (incl. opvolging van de adviezen)				
7b	Toekomstgericht en bewaking kwaliteitszorg in CvB reactie? Lessons learned.				

CEKO-advies voor terugkoppeling richting de hogeschool		
CEKO-conclusie & opvallendheden (ruimte voor kwalitatieve toelichting)		
CEKO-beoordeling per aspect		Toelichting
Onafhankelijkheid van de leden van het visitatiepanel;	Voldoende/Onvoldoende	
Deskundigheid van de leden van het visitatiepanel;	Voldoende/Onvoldoende	
Gemotiveerde kwaliteitsoordelen op de visitatiestandaarden;	Onvoldoende/Voldoende	
Consistentie tussen kwaliteitsoordelen en inhoud van het visitatierapport;	Onvoldoende/Voldoende	
Kwaliteit van de aanbevelingen (eenheid en hogeschool);	Onvoldoende/Voldoende	
Kwaliteit v.d. CvB reactie op het visitatierapport en op welke wijze de aanbevelingen worden opgevolgd.	Onvoldoende/Voldoende	
Eindoordeel		
Aanbevelingen t.b.v. de jaarlijkse CEKO monitor		

Toetsingscriteria

Standaard 1: De onderzoekseenheid heeft relevant ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma.

Standaard 2: De onderzoekseenheid maakt zichtbaar wat de bijdrage is aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk en de bredere samenleving, het onderwijs en het onderzoeksdomein.

Standaard 3: Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.

Standaard 4: De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties, maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

1. Wordt de onderzoekseenheid minimaal een keer per zes jaar door een extern panel gevisiteerd?

In geval van een koerswijziging van het lectoraat die mogelijk tot een andere titel van de onderzoekseenheid heeft geleid dient eveneens nagegaan te worden of een 6-jaarlijks visitatieschema gehanteerd is. Uit het visitatierapport moet duidelijk blijken dat de hogeschool actie heeft ondernomen en resultaten heeft geboekt op de verbeterpunten die destijds door het visitatiepanel zijn aangegeven.

2. Voldoet het visitatiepanel aan de eisen van deskundigheid (A) en onafhankelijkheid (B).

Aan de hand van cv's van de afzonderlijke panelleden wordt beoordeeld of de leden van het visitatiepanel voldoende deskundig zijn en gezamenlijk een goede afspiegeling vormen van het onderzoeksdomein in de meest brede zin van het woord (deskundigheid, voldoende kennis op het gebied van het hoger onderwijs, voldoende kennis van de beroepspraktijk, zicht op de aard van het praktijkgerichte onderzoek enz.). Specifiek wordt er gekeken naar de relevante deskundigheid op kwaliteitszorg onderzoek.

De onafhankelijkheid van de panelleden dient beoordeeld te worden aan de hand van de door de hogeschool gehanteerde verklaringen van onafhankelijkheid van de leden en eventueel aanvullende informatie.

3. Worden de kwaliteitsoordelen op de vier visitatiestandaarden voldoende gemotiveerd en worden deze elk van feitelijke bevindingen voorzien? **

Alle vier de oordelen over de visitatiestandaarden dienen een inhoudelijk oordeel te omvatten, een toelichting op de wijze waarop het panel tot het oordeel is gekomen (criteria) en worden sterke en zwakke punten in concreto als voorbeeld naar voren gebracht? Zie ook het overzicht van de standaarden met toelichting binnen het BKO. Daarnaast moet bij elke standaard een toelichting zijn op het ontwikkelingstraject van de kwaliteitszorg. Een systematische evaluatie van onderzoeksprocessen en resultaten is hierbij noodzakelijk.

4. Worden de kwaliteitsoordelen op de vier visitatiestandaarden voorzien van voldoende, concrete en uitvoerbare aanbevelingen?

Belangrijk bij dit criterium is de vraag of de aanbevelingen voldoende concreet zijn en een relatie hebben met de oordelen zoals die bij criterium 3 naar voren zijn gebracht.

De uitvoerbaarheid van de aanbeveling dient eveneens bij dit oordeel betrokken te worden.

5. Mondt de visitatie uit in duidelijke en opvolgbare aanbevelingen voor de onderzoekseenheid, evt. het instituut/academie en de hogeschool?

Wordt het visitatierapport besloten met een duidelijke slotbeschouwing waarin de vier visitatiestandaarden in relatie tot elkaar gebracht worden en voorzien worden van algemene aanbevelingen die zowel betrekking hebben op de onderzoekseenheid zelf als op de randvoorwaardelijke voorzieningen, de beleidsafdelingen en de staf- en hulpdiensten die van invloed zijn op het functioneren van de onderzoekseenheid (dit betreft eveneens het College van Bestuur). Indien van toepassing: worden er in het visitatierapport aanbevelingen gegeven voor het instituut of de academie?

6. Advies richting hogeschool omtrent kwaliteitszorg

Wat is het advies van de CEKO voor de hogeschool omtrent de kwaliteitszorg onderzoek?

7. Is er een bestuurlijke reactie aanwezig waarin wordt aangegeven welke concrete stappen de hogeschool, op basis van de oordelen en aanbevelingen uit het visitatierapport, zal ondernemen?

De bestuurlijke reactie dient een oordeel te bevatten over het werk van het visitatiepanel en dient inhoudelijk in te gaan op de aanbevelingen van het panel. De reactie dient zo concreet mogelijk van aard te zijn en actiepunten te bevatten die de komende periode uitgevoerd zullen worden, zo mogelijk in tijd uitgezet. Opvallendheden uit het visitatierapport dienen besproken te worden zoals de lessons learned.

Colofon

Vereniging Hogescholen
Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag
T 070 312 21 21

vereniginghogescholen.nl
twitter.com/Ver_Hogescholen
linkedin.com/company/vereniginghogescholen

